

פרשת קרח תשפה – משמעות התגייסות הגויים לטובת ישראל

1. **בראשית טו, יב:** ויהי השמש לבוא ותרדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו - **רמב"ן:** 'אימה' זו **בבל**, 'חשכה' זו **מדי [פרס]**, שהחשיכה עיניהם של ישראל בתענית (בגזירת המן). 'גדולה' זו **יון** (שיצרה חושך רוחני גדול), 'נפלת עליו' זו **אדום** (גלות **רומי** הארוכה עד ימינו).

עבודה זרה ב: לעתיד מביא הקב"ה ספר תורה (ומניחו) בחיקו ואומר למי שעסק בה יבוא ויטול שכרו. נכנסה מלכות רומי תחלה, משום שהיא חשובה ... וטבעה יצא בכל העולם ... אומרים לפניו רבש"ע הרבה שווקים תיקנו הרבה מרחצאות עשינו ... וכולם עשינו בשביל ישראל שיתעסקו בתורה. אמר להם הקב"ה שוטים שבעולם כל מה שעשיתם לצורך עצמכם עשיתם ... יצאה מלכות רומי ונכנסה מלכות פרס, שהיא חשובה אחריה ... אומרים הרבה גשרים גשרנו הרבה כרכים כבשנו... אמר להם הקב"ה כל מה שעשיתם לצורך עצמכם עשיתם ... מאי שנא הני דחשיבי [האומות הללו שמצוטטות כאן והשאר אינן מצוטטות]? משום דהנך **משכי במלכותיה עד דאתי משיחא - תוספות:** והא דאמרינן (יומא י) **עתידיה פרס שתפול ביד רומי**? היינו סמוך לביאת המשיח.

2. **במדבר יח:** וידבר ה' אל אהרן ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי לכל קדשי בני ישראל, לך נתתים למשחה (לגדולה) ולבניך לחק עולם ... ברית מלח עולם הוא לפני ה' לך ולזרעך אתך.

ספרי קרח: עשרים וארבע מתנות כהונה ניתנו לכהנים: שתיים עשרה במקדש (כמו בשר חטאת, אשם, זבחי שלמים, לחם הפנים ושירי מנחות) ושתיים עשרה בגבולים (מחוץ למקדש, כמו תרומה, תרומת מעשר שמפרישים הלוויים לכהנים, חלה, ביכורים, ראשית הגז ופדיון בכור אדם). **ליקוטי שיחות כג/131:** ערעור קרח על כהונת אהרן, היה באופן של **גניבה מאהרן**. קרח לא מרד בגלוי ברצון ה', אלא התחבא מאחורי טענה שכלית – 'כל העדה כולם קדושים ולמה תתנשאו על קהל ה''. קרח הצליח לשתף את כל השבטים בגניבה עד שהתפתו כולם. לכן שנים עשר השבטים התחייבו בתשלומי כפל לאהרן על הגניבה – ושנים עשר כפול שניים הוא עשרים וארבע מתנות לכהן.

רש"י: 'ברית מלח עולם' - כרת ברית עם אהרן בדבר הבריא ומתקיים **ומבריא את אחרים**. 'ברית מלח' - כברית הכרותה למלח, שאינו מסריח לעולם.

3. **הלכות בית הבחירה ו:** חיוב הארץ בשביעית ובמעשרות, אינו אלא מפני שהוא כבוש רבים, וכיון שנלקחה הארץ מידיהם (בגלות בבל) - בטל הכבוש (הראשון של יהושע בן נון), ונפטרה מן התורה ממעשרות ומשביעית, שהרי אינה מארץ ישראל. כיון שעלה עזרא וקדשה (בכיבוש שני) - לא קדשה בכיבוש, אלא **בחזקה** שהחזיקו בה. לפיכך כל מקום שהחזיקו בה עולי בבל ונתקדש בקדושת עזרא השנייה - הוא מקודש היום, ואע"פ שנלקחה הארץ מאתנו אחרי החורבן השני, וחייב בשביעית ובמעשרות על הדרך שביארנו בהלכות תרומה (שחיוב תרומות ומעשרות כיום מדרבנן). **כסף משנה:** איני יודע מה כוח חזקה גדול מכוח כיבוש, ולמה לא נאמר בחזקה גם כן משנלקחה הארץ בטלה חזקה? ותו בראשונה שנתקדשה בכיבוש וכי לא הייתה חזקה? וצריך לעיין.

תוספות יום טוב עדויות ח, ו: כיבוש נוכרים אתא ומבטל כיבוש ישראל, משא"כ ב'חזקה', שהחזיקו **מיד מלך פרס שנתן להם רישיון להחזיק בה** - לא אתא כיבוש ומבטל לחזקה שהייתה מדעת הנותן.

תורת מנחם תשכד א/94: עבודת האדם יכולה להיות בשני אופנים: שלוחם עם היצר ומנצחו לפי שעה, אבל היצר נשאר בתוקפו וכפי שמבאר רבינו הזקן בנוגע לעבודת הבינוני, שגם לאחר שיעבור יום, שנה ושמיתה, שהוא במצב של 'לא עבר עבירה', מכל מקום 'מהותו ועצמותו של הרע בתוקפו'. או שפועל לשנות את הרע - ולא רק אתכפיא שהיא כפיית הרע, אלא פועל בו גם אתהפכא: גם אויביו ישלים עמו, כמו שכתוב בירושלמי בנוגע לאברהם, 'שעשה יצר הרע - טוב', דכתיב 'ומצאת את לבבו נאמן לפניך', 'לבבו' שני לבבות, שאף יצר הרע שב למוטב, כמו 'בכל לבבך' ודרשו חז"ל: 'בשני יצריך'.

חיבור יפה להישועה פרק כז: ותאמר לו חנה: הנני בידך ותחת כנפך ואין לי פה להמרות את פיך, אבל אודיעך שבאה לך שעה לקנות חיי העולם הבא! והיזהר **ולא תפסיד שכרך וטוב העולם בדבר מועט** ... שלא יוכל אדם להגיע לדבר זה אלא בעמל רב וביגיעה גדולה ואתה יכול להגיע לרצון בוראך בשעה קלה אם תשמע לשכלך ותגער ביצר.